

Elutazott a török küldöttség

A török parlamenti küldöttség — az országgyűlés meghívására hazánkban tett hivatalos látogatását befejezve — szombaton elutazott Budapestről. A delegációt, amelyet dr. Cahit Karakas, a Nagy Nemzetgyűlés elnöke vezetett, a Ferihegyi repülőtérén Apró Antal, az országgyűlés elnöke búcsúztatta. Jelen volt Talat Benler, a Török Köztársaság budapesti nagykövete.

A delegáció vezetője nyilatkozatában elmondta: a parlamenti kapcsolatok érdekében rövidesen megalkotják az Interparlamentáris Unió török tagozatának magyar csoportját.

Képviselői látogatás Vásárhelyen

Győri Imre a Tanácsköztársaság emlékünnepeén

Szombaton, a kora délelőtti órákban Szegedre érkezett Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára. A megyeszékhelyen rövid megbeszélést folytatott dr. Koncz Jánossal, a megyei pártbizottság titkárával és dr. Perjesi Lászlóval, a megyei tanács elnökével, majd országgyűlési képviselői munkájával összefüggésben Hódmezővásárhelyre utazott, útjára elkísérte dr. Koncz János is.

A városi pártbizottság székházában dr. Szalontai József első titkár és dr. Csatornai Antal, a tanács elnöke fogadta a KB titkárát, Vásárhely országgyűlési képviselőjét, majd tájékoztatták az idején városfejlesztési program megvalósításának eddigi eredményeiről és nehézségeiről.

Győri Imre ezután a me-

gyei és városi vezetők kíséretében a Csongrád megyei Moziumi Vállalat központjába látogatott. Itt Horváth Lászlóné igazgató és a vállalat más vezetői fogadták a vendégeket, akikhez csatlakozott dr. Müller Józsefné, a megyei tanács osztályvezetője is.

A megye kulturális életében fontos szerepet játszó vállalat munkájáról, műsorpolitikájáról, a 479 dolgozó életkörülményeiről Horváth Lászlóné számolt be.

A Központi Bizottság titkára elismeréssel szólt arról, hogy a vállalat vezetői első sorban kulturális, művelődéspolitikai feladatnak tekintik a filmforgalmazást, s bár a tárgyi feltételek valóban szűkösek, beleértve a megyeszékhelyt is, a meglevő keretek között mégis tudnak

újítani, keresik és megtalálják az utat a közönséghez.

Győri Imre vásárhelyi programja ezután a 602. sz. Magyar—Vietnami Barátság Szakmunkásképző Intézetben folytatódott. A város és a környék szakmunkástanulóinak e korszerű, a legmodernebb eszközökkel felszerelt intézményében Katona Lajos igazgató tartott tájékoztatót az oktató-nevelő munkáról, annak személyi és tárgyi feltételeiről, valamint a vietnami testvérkapcsolatokról, ezt követően bemutatta a vendégeknek a szaktermeket és tanműhelyeket, valamint az intézmény kollégiumát.

A Központi Bizottság titkára és kísérete ezután az állattenyésztési főiskolai kárterest fel. Itt dr. Korell Ferenc karigazgató és dr. Csatlós Pál párttitkár számolt be a mezőgazdasági szakemberképzés helyzetéről, kutatási eredményekről, a főiskolai karon folyó politikai munkáról, továbbá az intézmény szeptember 1-től esedékes új profiljának kialakításával járó nehézségeiről. A főiskolai karon tett látogatás a különböző, korszerűen felszerelt előadótermek és a nemrégiben átadott nyelvi laboratórium megtekintésével ért véget.

A város országgyűlési képviselője délután részt vett és beszédet mondott a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója tiszteletére az MSZMP városi bizottsága, a tanács, a népfőrd és a KISZ által a Petőfi Művelődési Központ színháztermében rendezett ünnepségen.

Együttműködés az ellenőrzésben

Szakállas történet, de tanulságai még ma is érvényesek. Évekkel ezelőtt az egyik ellenőrző szerv emberei megjelentek egy szegedi intézményben. Csak beszélgetni jöttek, de elmondták, hogy mire kíváncsiak, ha majd a vizsgálatot megindítják. Kérték: a szükséges aktákat, bizonylatokat az ellenőrzés kezdetére gyűjtsék össze, hogy gyorsan, pontosan tudjanak dolgozni. Legnagyobb meglepetésükre, a vállalat vezetője közölte, azonnal átadja a kért iratokat. Bár nem várta ezt az ellenőrző szervet, de korábban nyolc különböző hatóság, intézmény vizsgálta ugyanezt a kérdést. Tehát az újonnan jöttek „kilencedikként” érkeztek. Mondani sem kell, a hatóságok nagy része ebben az esetben fölöslegesen dolgozott.

Az agyonellenőrzésről viccek, kabarek születtek. A felesleges, lelkiismeretlen vagy elmaradt vizsgálatokról pedig bírósági akták tanúskodnak. Valamennyinek közös tanulsága: ha a figyelmeztető szó nem késik, akkor nincs büntény, lopás, hanyag gazdálkodás, a társadalmi tulajdon megkárosítása.

Igen lényeges kérdés, hol az a pont, amikor az ellenőrzött vállalatnál, intézménynél nem érzik azt, hogy bűnbakot keresnek, vagy az évszázad esetének leleplezésére készülnek. De az is természetesen, és a társadalmi fejlődése miatt sem közömbös, hogy a különböző vizsgáló szervek miként tudják munkájukat a köz hasznára végezni. Az ellenőrzés színvonalának emelése miatt szükséges tehát, hogy az erre hivatott intézmények, hatóságok működésüket összehangolják. Mert csak így lehet kiküszöbölni a sorozatos és fölösleges vizsgálatokat, így lehet alapossá, hatékonyá tenni a felügyeletet. A Minisztertanács 1977-ben rendeletben foglalkozott az ellenőrzés összehangolásával. Sorolni lehetne a különböző paragrafusokat, amelyek meghatározzák a rendszer továbbfejlesztése érdekében a legfontosabb feladatokat. De egy ilyen terepszemle túlságosan hosszúra nyúlik. Alapvető elv: az összehangoltsággal nemcsak a felesleges vizsgálatok száma csökken, hanem az ellenőrző szervek alaposabb értékelésével — kevesebb vizsgálat esetén jobb munkára van módjuk — elősegítik a felettes intézmény tájékoztatását, a döntések megalapozottságát. Nem kell hosszasan bizonyítani, hogy így mennyivel jobban lehet javítani a tevérszerűséget, a gazdálkodás fegyelmit mindenki öröme, de leginkább hasznára.

Egyetlen rendeletől sem szabad csodát várni, különösen egy bő esztendő alatt nem, amióta a jogszabályok életbe léptek. Hiszen több évtizedes, rossz beidegződést, szokást kell felszámolni, és meg kell találni az együttműködés újabb formáit. A kezdeti (tavalyi) tapasztalatok azonban több területen kedvezőek. A költségvetési revízióknál a tanácsok és minisztériumok gondosan együttműködtek. A megyei főügyesség a fontosabb vizsgálatokról tájékoztatja a NEB-et, a tanácsot és az illetékeseket. Így azoknak ugyanazzal a kérdéssel nem kell meggyászni foglalkozni. A PM Bevételi Főigazgatóságának megyei hivatala, mielőtt felelősségrevonást kezdeményez, konzultál az ügyességgel. A NEB tapasztalatairól informálja a tanácsot. Summa summarum, a különböző szervezetek jobban figyelemmel kísérik egymás munkáját, de ennek ellenére az együttműködés lehetősége még mindig nincs teljesen kihasználva.

Keves az olyan vizsgálat, ahol a különböző szervezetek szakemberei közösen dolgoznak. A jó tapasztalatok nem válnak gyorsan általánossá, és ezért a tanulságokat széles körben nem tudják felhasználni. Az ellenőrzések egy része nem a legfontosabb kérdésekkel foglalkozik. Továbbra sem szűntek meg a párhuzamos vizsgálatok. Bizonyos témában egymást követik a revíziók. Ritkán átfogó egy-egy ellenőrzés.

Külön figyelmet érdemel, hogy miként oszlanak meg a vélemények a felelőségről. Kétségtelen, hogy az elmúlt évben már észre lehetett venni: több esetben kezdeményezték a „koordináció” hatására felelősségrevonást, mint korábban. Am érdekes, a felügyeleti — de leginkább a belső — ellenőrzés kevesebb felelőst talált, mint más külső szerv. Még mindig vannak olyan vezetők, akik úgy gondolkodnak: miért rontsam népszerűségemet azzal, hogy eljárásokat indítok, fegyelmit osztok a mulasztókkal szemben. Majd jönnek a revizorok, és ők elvégzik a „kényelmetlen” munkát. Persze, olykor-olykor a felügyeleti szervek sem következetesen keresik a felelősöket. Több fórumon elhangzott már, teljes lenne a fordulat, ha a vezetők munkájának megítélésénél jobban figyelembe vennék, hogy az ellenőrzéssel miként foglalkoznak, tördönek. Mert ma még nem ritkaság, hogy az igazgató rábizza a főkönyvelőre, vagy valamelyik munkatársára, egyszerűen, kiadja alberletbe az ellenőrzéssel kapcsolatos összes feladatot. Természetesen ellenkező példáról is tudok. Az egyik szegedi nagyüzem vezetője rosszul érzi magát, ha nem tud mindarról, ami a gyárban történik. Igaz, soha egyetlen felügyeleti, vagy más, külső hatósági szerv nem talált olyan mulasztást az üzemben, ami miatt korábban az igazgató ne hozott volna intézkedést, nem vonta felelősségre az illetékeseket.

E kérdésben járatos szakemberek, elsősorban ügyészek véleménye, hogy általában akkor lesz laza az ellenőrzés, amikor egy-egy üzem, intézmény igazgatója saját és munkatársai elgondolásait, munkáját nagyszerűnek tartja, s ilyenkor mindenféle önkontroll is megszűnik. Külön pszichológiai tanulmányt lehetne írni, milyen felkészültségű emberek alkalmasak leginkább a rend és fegyelem megtartására. Annyi bizonyos, bármilyen gyenge vagy erős kezű is a főnök, első rendű cél az ellenőrzések minőségének fokozása. Nemcsak azért, mert jogszabályi rendelkezés is van erre, hanem mert a mai élet, a gazdasági törvényszerűségek is ezt diktálják.

Nem szabad elégedetnek lennünk azzal a ténnyel, hogy jobb a vizsgálatok koordinációja. A legjobban összehangolt elemzések, ellenőrzések sem érnek egy lyukas kétféllérést, ha a hibákat nem küszöbölik ki. Ha az okos, ésszerű, javító ötleteket, javaslatokat a páncélszekrénybe zárják. Mert sajnos még ez sem ritkaság.

A legjobban megszervezett ellenőrzés is fölöslegessé válik, ha a felelősségrevonás elmarad.

Halász Miklós

Ásna Szegváron

Mozaiklap a múlthoz

Sők a táj Szegvár környékén, igazi alföld. Csak a falu Szentes felőli szélén mélyül a földbe egy vízjárta lapos, alján most a Kőrógy-éri csatorna vize csillog. Nem messze emelkedik tőle a Balástya-halom — egyike az Alföldön oly gyakori, kora bronzkori halomsíroknak —, a földházak szomszédságában. A Puskin Tsz kertészete. A halom mellett, a földházak felé, észak—déli irányban egy kis hátság nyúlik el, lánctalpak sűrű nyomaival. Középen kis, néhány tucat négyzetméteres elsimított terület. Most régészek dolgoznak ott.

A szövetkezet földrendezésbe kezdett nemrégiben a halomsír környékén. Vízárózt akarnak ott létesíteni, s a hátságról lehordott föld a földházak talaját szolgálja majd. Munka közben bukkantak a sírokra. Azonnal leállították a munkát, s értesítették a szentesi Koszta József Múzeumot. Dr. Hegedűs Katalin régész, a múzeum igazgatója jött ki, hogy mentse az esetleges leleteket, csak hát a leletmentésből közben valamivel több, igazi ásatás lett.

Február 26. óta dolgoznak kint a terepen. Dolgoznak, hiszen a József Attila Tudományegyetem régész szakos hallgatói egymást váltva segítenek a munkában. Jó ez szakmai gyakorlatnak is, meg aztán máshogy nem is nagyon boldogulnának.

Sokan vallják, „kínos” terep a magyar Alföld a régészek számára. Igaz, mutató, nagy leletek csak ritkán kerülnek napvilágra, de talán egyetlen más tájon sem található annyi, már régés-rég kihalt, a történelem viharai által eltűnt nép emlékei egymás fölött és mellett, mint itt, a népvándorlás főútvonalán. Jó példát ad erre a szegvári ásatás is, ahol találtak a negyvennél több sír mellett hulladékgödöröket, szarmata és gepidák leleteket. A szarmaták az I—IV. század, a gepidák pedig az V—VI. század táján laktak ezt a földet. Az eddig feltárt sírok nagy többsége honfoglaláskori, de kicsivel arrébb késő avar kori sírokra is akadtak a régészek. Az avarok pedig a VII. század körül éltek ezen a vidéken.

A vízjárta, mocsaras laposból a halomsír mellett kiemelkedő hátságot szívesen választották a népek lakó- és temetkezéshelynek. S a honfoglalás idején a magyarok is követték elődeik példáját. A sírok mellett egyelőre egy

Ismét napvilágra kerül egy sír Szegváron

avar település árok- és gödörrendszerét találták.

És maguk a sírok: honfoglaláskori, X—XI. századi középi temető maradványai teszik ki a nagyobb részt. Hogy köznépi, azt a leletanyag szegénysége sejtett. Néhány szerény bronz- vagy üvegékszert, vaskés, egy-egy edény, két nyílhegy — ennyit adtak utóvalól a halottak mellé. S hogy X—XI. századi sírok, azt a pogány és a keresztény jelleg egymás mellettisége bizonyítja. A hajkarikák, az edények, a kés csakúgy a kereszténység előtti hitvilágra vall, mint a szőlén elföldelt kutyatetem, ám az egyik gyermeksírból előkerült bizánci jellegű, gömbökben végződő kis bronzkereszt már az első, korai keresztény hatásokra vall.

Izgalmas, sokféle hagyományra, kapcsolatra utalhat a temetkezés módja. Találtak egy padmalos sírt, ahol a holtat — egy kislányt — a sírgödör oldalába vájt üregben helyezték nyugalomra. (Talán kazár vagy késő avar hatásra utal?) Annyi bizonyos, hogy ritka lelet, a második az országban. S két zsongorított temetkezésre is bukkantak, ahol a halottat kuporgó helyzetben helyezték a sírba. (Ísi szokás, talán rab-szolgák lehettek?)

Még nincs vége az ásatásnak. A lapát nyomán egyre újabb sírokat jelez a valaha megbolygatott föld sötétebb föltja. Az eredmények összegzése, a leletek rendszerezése és földolgozása nyilván a jövő feladata. Addig — hogyan tovább?

A leletektől függően — még meglátjuk — talán a halomsír irányában folytatjuk a munkát. Lehet, hogy az volt a centrum, s ha voltak ilyenek, oda temetkeztek a gazdagabbak — mutatja Hegedűs Katalin a kiemelkedő halmozat.

S közben köszöni a segítséget. Azt, amit a térszől kaptak, amely gépekkel is segítette, ha kellett a földmunkában. És az olajipar dolgozóinak közreműködését. Róza Gábor mérnök társával többször is járt az ásatásnál, szintvonalas rajzot készített a hátról, a sírokról. Rengeget segített, hiszen a terep pontos szintezése, földmérés elengedhetetlen a régészek munkájában.

Igaz, szenzációs leletet nem hozott napvilágra a lapát, a spatni vagy a sőprű. De napvilágra hozta egy kis lapját a múlt nagy mozaikjának, hogy majd az eredmények, a leletek földolgozva bővítsék ismereteinket múltunkról, e táj valamikori életéről.

Sz. I.

Építők aktívája

A fővárosi építőipari vállalatok a továbbra is növekvő feladatokat csak a termelékenység növelésével valósíthatják meg. A termelékenység az 1970-es években évente 5,3 százalékkal növekedett, meghatározó tényező volt az elmúlt években a műszaki-technológiai fejlődés és a gépesítés. A munka szerveztségének színvonalán azonban eltérő, mert a magas színvonalú, technológiai rendszerű üzemszervezés mellett megtalálható a szerveztségnek még az alapelemeit is nélkülöző munkavégzés. Ezért a veszteséges idő átlagban mintegy 20 százalékos — mondotta egyebek között Bozsó László, a budapesti pártbizottság titkára a budapesti építőipari vállalatok kommunista aktíváján szombat délelőtt, az MSZMP budapesti pártbizottságának Villányi úti oktatási központjában.

Ezt követően Ábrahám Kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter, Gernyi Kálmán, a fővárosi tanács elnökhelyettese, Kiss Dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes és Polder János, az Építő, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezete budapesti bizottságának titkára tartott korreferátumot. A kommunista aktíva négy szekciócsoportban tárgyalta meg az érintett ágazatok legfontosabb tennivalóit, majd délután plenáris üléssel ért véget. (MTI)